

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ZBOŽÍZNALSTVÍ PŘÍZE

Projekt POMOC PRO TEBE
CZ.1.07/1.5.00/34.0339

Mgr. Jana Trubačová

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Označení Název DUM	VY_32_INOVACE_ZBO-04 Příze
Anotace	Prezentace zajišťuje žákům ucelený přehled o předení vláken, druhů a úpravě přízí. Žák rozezná druhy příze, popíše bavlnářské a vlnářské operace, určí druhy přízí, rozliší ozdobné příze, popíše úpravy přízí.
Autor	Mgr. Jana Trubačová
Jazyk	čeština
Klíčová slova	Příze, mykání, česání, skaní, opalování
Cílová skupina	žáci
Stupeň vzdělávání	středoškolské odborné vzdělání
Studijní obor	Ekonomika podnikání (zaměření Obchodní manager)

Příze

Základní surovinou jsou přírodní a umělá vlákna, která se zakrucují:

- a) jemné zakroucení = pleteniny
- b) střední zakroucení = tkaniny
- c) silné zakroucení = nitě

Druhy předení

- a) bavlnářské
- b) vlnářské
- c) lnářské

Bavlnářské operace

- × mykání
- × česání
- × posukování
- × předpřádání
- × dopřádání

mykací stroj

česací ruční stroj

Vlnářské operace

- × neutralizace
- × barvení
- × mykání
- × oblení
- × dopřádání

barvení příze

dopřádací stroj

Lnářské operace

- × pročesávání
- × spřádání
- × vyčesávání
- × dopřádání

Druhy přízí

- a) mykané
- b) česané
- c) vigoňové
- d) hedvábné
- e) ozdobné

Mykaná příze

Charakteristika: hrubší, měkké, chlupaté

flauš

Použití: flauš, oblekový dyftýn, tvíd, výplň
přikrývek

Česaná příze

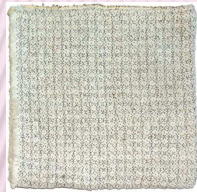
Charakteristika: z příze se vyčesávají
vyčnívající vlákna, potom jsou jemné a hladké

Použití: košile, ložní prádlo, šatovky

Vigoňová příze

Charakteristika: využívá se zbytků a odpadových vláken

Použití: úklidové hadry

Hedvábná příze

Charakteristika: jemná na omak, lesklá, hladká

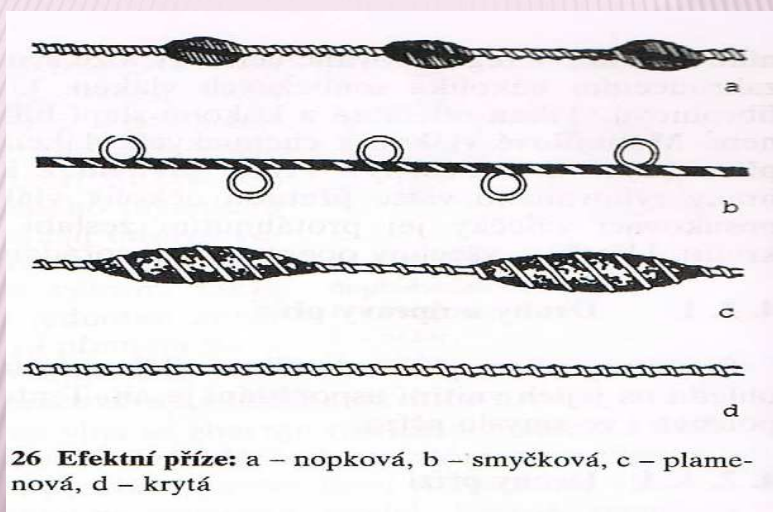

Použití: spodní prádlo, punčochy, sportovní oblečení

Ozdobná příze

- 1) plamenová – pravidelné zesílené místa
- 2) nopková – barevné uzlíčky
- 3) smyčková – obtáčená základní nit
- 4) krytá – obtáčená lesklou nití

Ukázky ozdobné příze

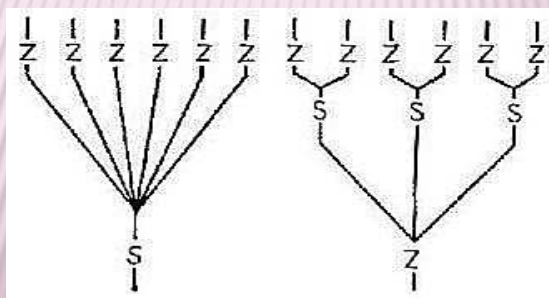

Příze s profilovanými vlákny

Charakteristika: protlačení vláken přes trysky hvězdičkovým, čtvercovým nebo podkovovým profilem vzniká tvar

Skaná příze

Charakteristika: je to skroucení více přízí dohromady

Úprava přízí

- a) bělení
- b) barvení
- c) opalování
- d) mercerizace
- e) soukání
- f) motání

Bělení příze

- ✖ pomocí peroxidu vodíku, chlórem
- ✖ nebělená příze se označuje jako ekologická

Barvení příze

- ✖ celá cívka nebo přadeno se ponoří do barvy

Opalování příze

- ✖ opalují se vyčnívající vlákna a pak se teprve bělí

opalovací stroj

Mercerizace příze

- ✖ namočení příze do slabého roztoku hydroxidu sodného
- ✖ vlákna se zpevní a získají lesk
- ✖ lépe se barví

Soukání příze

- ✖ převíjení na větší cívky

soukací stroj

Motání příze

- × převíjení do přaden

motací stroj

Hodnocení příze

- × **Jemnost** - hmotnost konečného výrobku, čím nižší tím jemnější
- × **Konstrukce** - uvádí se počet nití zákrutů v přízi
- × **Pravidelnost** – navinutí na podložku
- × **Zákrut** – pevnost na omak
- × **Pevnost v tahu** – přetržení
- × **Nasáklivost** - izolační schopnosti

Vzhledové vady

- ✕ shluky vláken
- ✕ zapředené úlomky semen
- ✕ obsah rostlinných příměsí
- ✕ lesklá místa
- ✕ chlupatost u hladkých přízí
- ✕ chybějící nit
- ✕ smyčkovitost
- ✕ barevné pruhy

Zdroje

- ✕ Cvrček, K. a kol., Zbožíznalství, Fortuna 1995 Praha, ISBN 80-7168-211-X
- ✕ <http://www.zaverky.estranky.cz/clanky/zboziznalstvi---smisene-zbozi/>
- ✕ <http://ludgi.blog.cz/1011>
- ✕ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Myk%C3%A1n%C3%AD>
- ✕ <http://www.enviweb.cz/printclanek/obecne/76185/>
- ✕ <http://www.profiimedia.cz/fotografie/barveni-prize-v-oaxaca-mexico/0015018022/>
- ✕ http://cs.wikipedia.org/wiki/Mykan%C3%A1_p%C5%99%C3%ADze
- ✕ <http://www.metrovy-textil.cz/sortiment/Flause.html>
- ✕ http://www.zaclona.cz/data/usr_048_default/povlezeni_benetton.jpg
- ✕ <http://befamost.cz/hadri-tekany-vafla-60x60cm>
- ✕ <http://hygienickyservis.labo.cz/hadri-libor-na-podlahu-60x60-cm-sedy-p-462.html?zenid=Ba07c77f9c82137879e0c7b865367661>
- ✕ <http://www.leontyna.cz/samodrzici-puncocchy-gabriella-meryl-code-224/>
- ✕ http://www.cajprozdravi-trasu.cz/fotky/21423/fotos/_vyr_234ST839245.jpg
- ✕ <http://www.skolavzdiku.cz/fkani2/index.php?page=5>
- ✕ <http://www.vmd-drogerie.cz/vmd-droglshop/14-1-TECHNICKA-DROGERIE/1764-2-PEROXID-VODIKU/5/31131-Proxim-technicky-peroxid-vodiku-32-35-1-litr>
- ✕ <http://www.protec-kult.cz/drogerie/dezinfekcni-prostredky-katskup3055.php>
- ✕ <http://www.nitarna.cz/technologie.html>
- ✕ <http://cs.wikipedia.org/wiki/P%C5%99adeno>